

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відповідно до пункту 16 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851, ознайомившись із звітом думку експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Назва ЗВО	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62864
Назва ОП	Графічний дизайн
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Зауваження до звіту експертної групи подані у вкладеному файлі.

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідь на звіт ЕГ. Графічний дизайн.pdf</i>	2+LVut5u69W4qdbEiQyNbpq6awd2kWoThkuO5E5X xvw=

***

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Дата підпису: 23.04.2024 р.

**Відповідь на зауваження та рекомендації експертів
з акредитації освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти «Графічний дизайн»
(код в ЄДЕБО 62864) спеціальності 022 «Дизайн»
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка**

Керівництво Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, науково-педагогічні працівники та гарант освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» спеціальності 022 «Дизайн» вдячні за професійну експертизу освітньої програми та поради, рекомендації, висловлені експертною групою. Надані у звіті рекомендації експертів, поради великою мірою будуть реалізовані та втілені при подальшій роботі з реалізації програми. Натомість маємо надати певні аргументи щодо висловлених експертною групою особливостей, класифікованих як недоліки, за відповідними критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми. Рівень В

Підкритерій 1.2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Однак проведення виробничої, асистентської і переддипломної практики необхідно здійснювати на ширшій базі, аніж ЗВО, про це свідчить отримана інформація під час зустрічей із здобувачами та випускниками ОП. Також, на думку ЕГ, здобувачам бракує регулярних гостьових лекцій і майстеркласів із фахівцями зовнішнього ринку дизайну, хоча у час війни даний аспект врахувати складно. Впровадження цифрових компетентностей здобувача в ОП 2022 р. на даному етапі відображено у ДВВ ВД 1.03 “Медіа в рекламі” <https://is.gd/96zFAx>, <https://is.gd/1apnsb>. Як з’ясовано ЕГ під час фокус-зустрічей із здобувачами та випускниками 2022–2023 рр., упродовж останніх 2 років здобувачі ОП обирали ДВВ блоково, за підсумком більшої кількості голосів і в 2022–2023, і в 2023–2024 н.р. це був блок ВВ1. Рекомендуємо доповнити ДВВ ОК із включенням сучасного цифрового інструментарію, а також переглянути блоковість вибору, яка обмежує ІТН здобувача.

Відповідь університету:

1. Відповідно до реалій сьогодення, практики проводилися на базах майстерень університету передусім з урахуванням мір безпеки – не всі підприємства, з якими можна співпрацювати як із базами практик, беруть на

себе відповідальність за життя студентів під час практики у військовий період, не всюди передбачені укриття, і в разі оголошення тривоги студенти просто залишаються під відповідальністю керівника з неможливістю перебувати в безпечному місці. Кафедра дизайну намагається врахувати всі варіанти можливості проведення практики за побажанням студентів. На сьогодні на кафедрі є можливості задіяти НМЦ поліграфії та видавничої діяльності Університету (<https://is.gd/vpk2qC>), підписані угоди про співпрацю (ТВ «Поліграфічна точка», «ФОП Сліпченко Роман Васильович», НАКККіМ, Київський державний художній лицей імені Т.Г.Шевченка (<https://is.gd/58uwGC>)), які можуть виступати базами практик, підписання угод триває. Тому ми намагатимемося врахувати водночас побажання магістрантів, виклики часу і поради експертів.

2. Практика проведення гостьових лекцій на програмі існує, заходи проводяться, магістранти мають змогу бути слухачами та учасниками дискусій на заходах як самої ОП (<https://is.gd/dmBUub>), так і інших ОП кафедри та факультету (<https://is.gd/oWrfwb>, <https://is.gd/7fycI3>), про які завжди надається інформація на сторінці факультету (<https://is.gd/1nQdCU>), у соцмережах (ФБ), на сторінці кафедри дизайну, від факультету загалом.

Майстер-класи як кафедра, так і факультет загалом проводить на регулярній основі, інформація про них є загальнодоступною, на сайті факультету, сторінці кафедри, у соцмережах, і в них беруть участь здобувачі різних ОП, з випускниками ОП «Графічний дизайн» включно (Майстер-клас із глибокого друку в майстерні друкованої графіки Факультету образотворчого мистецтва і дизайну. 8 лютого 2024 р. <https://is.gd/CetScU>; Майстер-клас із глибокого друку і презентація Майстерні друкованої графіки Факультету образотворчого мистецтва і дизайну, <https://is.gd/8k4ibll>; Майстер-клас із високого друку в межах соцпроєкту «Мистецька палітра». 28 жовтня 2023 р., <https://is.gd/8k4ibl>; майстер-клас із каліграфії, <https://is.gd/noAI2E>). Усі заходи не є розрахованими на певну цільову аудиторію, про них інформуються всі здобувачі, охочі мають змогу долучитися до всіх подій. У квітні-травні заплановано ще два гостьових заходи з фахівцями Польщі та Німеччини, про що було проінформовано під час зустрічі ЕГ. То ж, намагатимемося активізувати роботу в цьому напрямку, проте зауважуємо, що вона триває.

3. НП ОП «Графічний дизайн» чинної редакції 2022 р. побудований таким чином, щоб здобувачі мають змогу обирати між 3 варіантами – Блок 1, Блок 2 і Блок 3. Здобувачі останні 2 роки обирали блок 1 з БВД, це був їх вибір, натомість маємо зазначити, що наявний у НП ВБЗ саме і включає вибір з каталогу навчальних дисциплін, де здобувач може обирати ОК з каталогу на 23 кредити. Тому звуження ІТН, з нашої точки зору, місця не має, оскільки

здобувач має вибір між блоками, які групують певні ВД, і принципом вільного вибору на фіксовану кількість кредитів.

4. У цілому погоджуючись із рекомендаціями введення додаткових ОК цифрового інструментарію, акцентуємо, що цифрові компетентності здобувачів за чинною редакцією плану не обмежуються ДВВ ВД 1.03 «Медіа в рекламі», оскільки є ще ОК 7«Комп'ютерні технології в дизайні», що також сприяє опануванню цими навичками та знаннями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1

У зв'язку із тенденціями розвитку спеціальності і ринку праці, зміною парадигми дизайн-розвитку останніх років у напрямі цифровізації, опанування інструментами штучного інтелекту, ЕГ рекомендує ОП “Графічний дизайн” доповнити ПРН, які підкреслять унікальність розвитку ОП та посилять цифрові компетентності дизайнера, і врахувати це в ОП наступного навчального року. Упродовж останнього навчального року практики ОП більшою мірою відбувалися на базі Університету, тому ЕГ рекомендує розширити межі баз практик (із врахуванням безпекової ситуації) та врегулювати рівномірність їх навантаження на здобувача наступного навчального року. Важливим є посилити включення до освітнього процесу гостьових лекцій і майстер-класів із фахівцями зовнішнього ринку дизайну до завершення поточного навчального року. На думку ЕГ, блоковість вибору ДВВ обмежує індивідуальну траєкторію здобувача, тому рекомендуємо до початку наступного навчального року переглянути можливість зміни блоковості на користь окремих ОК, які важливо наповнити включенням цифрових інструментів.

Відповідь університету:

Відповіді за зазначені зауваження було надано у коментарях до рекомендацій підкритерію 1.2. Проте додатково акцентуємо, що розподіл кредитів практик здобувачів відбувається таким чином: на 3 практики 3 типів відведено 9 кредитів; перший семестр є адаптаційним і здобувачі не мають практик у цей період, відповідно, на 3 практики відведено 2 семестри; розподіл відбувається таким чином, що проходження однієї практики передбачено у 2 семестрі і 2-х – у 3 семестрі, одна з яких є переддипломною. Відповідно, іншим чином розподілити час технічно неможливо, не задіюючи 1 семестр, що вбачається неефективним з урахуванням необхідності адаптації магістрантів в університетському середовищі. До цього зауважимо, що у характеристиці за критерієм 2 (підкритерій 2.1) сама ЕГ відмітила рівномірний розподіл кредитів практик, по 3 кредити на кожену.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ пересвідчилась у відповідності цілей ОП місії та стратегії Університету (п. 1.1) із урахуванням усних пропозицій залучених стейкхолдерів (п. 1.2). З'ясовано, що ОП в умовах військового стану враховує тенденції розвитку спеціальності й ринку праці, досвід аналогічних освітніх програм в Україні та за її межами (п. 1.3), відповідає стандарту спеціальності (п. 1.4). ОП загалом дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом ВО спеціальності 022 “Дизайн” із рекомендаціями ЕГ сформуванню унікальності ОП 2024–2025 рр. за допомогою додаткових ПРН, й, відповідно змістових модулів ОК, збільшити цифровий контент ОК, розширити базу проходження практик здобувачами поза межами ЗВО (із врахуванням безпекової ситуації навчального року), та посилити включення до освітнього процесу гостьових лекцій і майстер-класів із фахівцями зовнішнього ринку дизайну (п. 1.2). ЕГ робить висновок, що ОП “Графічний дизайн” відповідає рівню В за Критерієм 1 із рекомендаціями ЕГ, які можна усунути в термін до завершення поточного навчального року.

Відповідь університету:

Університет дякує ЕГ за рекомендації, детальніше відповідаючи на зауваження по підкритеріям (1.2), маємо зазначити, що термін до кінця поточного навчального року не є коректно поставленим, оскільки на усунення недоліків визначається 2 місяці, а з урахуванням опрацювання звіту ГЕР – менше. Тому дозволимо собі подякувати за зауваження, і попросити врахувати побажання щодо постановки реалістичних термінів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. Рівень В

2.2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Введення ОК економічного спрямування “Тайм-менеджмент і маркетинг” актуалізує відгук рецензента <https://is.gd/XcHhLX> і дасть можливість здобувачеві не лише створити дизайн-проект, але й ефективно продати свій дизайн-продукт на ринку послуг.

Відповідь університету:

При наступному оновленні ОП обов’язково буде враховано рекомендації експертів щодо необхідності підсилення економічної обізнаності здобувачів. Натомість зауважимо, що формування назв ОК з переліку в НП ОП

є правом, визначеним автономією ЗВО. Ми обов'язково врахуємо думку ЕГ щодо введення ОК зазначеного спрямування, при цьому узгодивши формулювання назви ОК з НПП, врахувавши зацікавлення здобувачів та думку роботодавців.

2.4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Однак ЕГ звертає увагу, що блоковий вибір ДВВ обмежує індивідуальну освітню траєкторію здобувачів. Рекомендуємо переглянути ДВВ кафедри і змінити блоковий вибір на користь вибору окремих освітніх компонентів.

Відповідь університету:

Зауважимо, що аналогічний коментар уже був висловлений у рекомендаціях експертів по підкритерію 1.2. То ж, повторимось, що: НП ОП «Графічний дизайн» чинної редакції 2022 р. побудований таким чином, щоб здобувачі мають змогу обирати між 3 варіантами – Блок 1, Блок 2 і Блок 3. Здобувачі останні 2 роки обирали блок 1 з БВД, це був їх вибір, натомість маємо зазначити, що наявний у НП ВБЗ саме і включає вибір з каталогу навчальних дисциплін, де здобувач може обирати ОК з каталогу на 23 кредити. Каталог щорічно оновлюється за результатами опитувань здобувачів та побажань. Тому звуження ІТН, з нашої точки зору, місця не має, оскільки здобувач має вибір між блоками, які групують певні ВД, і принципом вільного вибору на фіксовану кількість кредитів.

2.5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Ознайомлення із звітами керівників практик (див. дод. документи) засвідчило, що навчальна практика у 2022–2023 рр. проводилася очно в умовах спеціалізованих лабораторій Університету, що на погляд ЕГ звужує поле практичної діяльності у контексті унікальності ОП. Рекомендуємо відновити чинні бази практик для здобувачів ОП (з огляду на безпекову ситуацію), адже досвід практик на галузевих підприємствах, у рекламних агенціях, дизайн-студіях тощо є потужним маркером майбутнього працевлаштування випускника.

Відповідь університету:

Відповідаючи на поради та зауваження ЕГ по підкритерію 1.2 з аналогічним змістом, ми зауважили, що: «відповідно до реалій сьогодення, практики проводилися на базах майстерень університету передусім з урахуванням мір безпеки – не всі підприємства, з якими можна співпрацювати як із базами практик, беруть на себе відповідальність за життя студентів під час практики у військовий період, не всюди передбачені укриття, і в разі оголошення тривоги студенти просто залишаються під відповідальністю керівника з неможливістю перебувати в безпечному місці.

Кафедра дизайну намагається врахувати всі варіанти можливості проведення практики за побажанням студентів. На сьогодні на кафедрі є можливості задіяти НМЦ поліграфії та видавничої діяльності Університету (<https://is.gd/vpk2qC>), підписані угоди про співпрацю (ТВ «Поліграфічна точка», «ФОП Сліпченко Роман Васильович», НАКККіМ, Київський державний художній ліцей імені Т.Г.Шевченка (<https://is.gd/58uwGC>), які можуть виступати базами практик, підписання угод триває. Тому ми намагатимемося врахувати водночас побажання магістрантів, виклики часу і поради експертів.

2. 6. На зустрічах із здобувачами та випускниками, ЕГ з'ясовано, що здобувачам бракує навичок міжособистісної взаємодії, здатності виявляти ініціативу та лідерських якостей, особливо здатності працювати в команді. Особливості змішаної та дистанційної форм навчання 2020–2024 років під час епідемії та війни не сприяють розвитку соціалізації, тому ЕГ рекомендує звернути додаткову увагу набуттю softskills на практичних заняттях, під час виїзних та локальних мистецьких акцій (із врахуванням безпеки усіх учасників).

Відповідь університету:

Висловлюємо подяку за рекомендації, проте маємо надати аргументи на користь обраної форми навчання. Освітній процес за ОП «Графічний дизайн» відбувається відповідно до загальноуніверситетської системи навчання. У 2 семестрі 2023-24 н.р. Університет за наказом ректора № 141 від 26.02.2024 р. «Про організацію освітнього процесу в II півріччі 2023-2024 навчального року» здійснює навчальний процес в очній формі. Наявність частини занять у дистанційному форматі обумовлена вимогами до безпеки здобувачів, оскільки у період військового стану в корпусі офлайн має право перебувати лише та кількість осіб, яку одночасно на випадок тривоги вміщує укриття, тобто 500 осіб, що під час робочих зустрічей було повідомлено ЕГ; побажаннями здобувачів, що за особистими обставинами (через військовий

стан) не можуть перебувати в Україні, і відсутність права використання платформ дистанційного навчання було б обмеженням їх права на отримання освітніх послуг.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

З огляду на потреби ринку, які диктують не лише вміння створити дизайн-продукт, але й ефективно його реалізувати на ринку послуг, рекомендуємо актуалізувати відгук рецензента <https://is.gd/XcHhLX> та включити у ОП 2024–2025 н.р. ОК “Тайм-менеджмент і маркетинг”. Упродовж останнього навчального року практики ОП більшою мірою відбувалися на базі Університету, тому ЕГ рекомендує розширити межі баз практик (із врахуванням безпекової ситуації) та врегулювати рівномірність їх навантаження на здобувача наступного навчального року. На думку ЕГ, блоковість вибору ДВВ обмежує індивідуальну траєкторію здобувача, тому рекомендуємо до початку наступного навчального року переглянути можливість зміни блоковості на користь окремих ОК, які важливо наповнити включенням цифрових інструментів. ЕГ з'ясовано, що здобувачам бракує навичок міжособистісної взаємодії, здатності виявляти ініціативу та лідерських якостей, особливо здатності працювати в команді. Особливості змішаної та дистанційної форм навчання 2020–2024 років під час епідемії та війни не сприяють розвитку соціалізації, тому ЕГ рекомендує звернути додаткову увагу набуттю softskills на практичних заняттях, під час виїзних та локальних мистецьких акцій (із врахуванням безпеки усіх учасників)

Відповідь університету:

Відповіді на висловлені за критерієм 2 зауваження були зазначені у коментарях до підкритеріїв 2.2, 2.4, 2.5, 2.6. До сказаного вважаємо за доцільне додати наступне. Університет регулярно проводить у позааудиторний час різноманітні мистецькі, загально-культурні акції, у яких беруть участь здобувачі і першого, і другого освітніх рівнів. Про заплановані події заздалегідь інформують усіх здобувачів на сторінці факультету (рубрика «Анонси», <https://fomd.kubg.edu.ua/>), на сторінці кафедри (<https://is.gd/1nQdCU>), у соцмережах (ФБ, Інстаграм). На поточний рік факультетом були організовані і гостьові лекції (гостьова лекція О. Сом-Сердюкової, Ставангер, Норвегія, 30.05.2023 р. <https://is.gd/dmBUub>), і виставки (виставки Б. Рибінського, з 28.11.2023 р., <https://is.gd/yxZvPJ>, О. Штрамила, з 22.03.2024 р., <https://is.gd/SmPBPF>, здобувачі разом із випускниками ОП брали участь у 18 Всеукраїнському студентському фестивалі реклами, де вибороли 8 нагород, включаючи Гран-прі номінації

«Айдиментика», <https://is.gd/NipJqV>, 28.09.2023 р. у галереї Віктора Огнев'юка Університету відбулася виставка творів викладачів факультету, до якої були запрошені і здобувачі, <https://is.gd/HhnKfO>, 21.03.2023 р. у галереї Віктора Огнев'юка відкрився спільний проєкт Університету та Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, де здобувачі також могли познайомитися з творчістю своїх викладачів, <https://is.gd/HhnKfO>, факультет регулярно бере участь в організації мистецьких акцій у дитячій лікарні «Охматдит», до яких запрошуються і здобувачі спеціальності «Дизайн», <https://is.gd/n1ffK5>. Це лише невелика кількість мистецьких акцій, які влаштовує сам факультет, університет, і до яких запрошуються здобувачі. Стрічки новин факультету, кафедри, соцмереж є дуже активно заповненими. Активність участі в подіях визначається лише мірами безпеки та вільним часом самих здобувачів, тому дозволимо собі не погодитися з браком можливості взаємодії.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

3. 2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

З огляду на швидкий розвиток спеціальності Дизайн і сучасні вимоги необхідно оновити перелік літератури у Програмі фахового іспиту більш новітніми фаховими виданнями. Звертаємо увагу, що <https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstup2023/spysky/5k/%D0%B3%D0%B4-%D0%BC-%D0%B4.pdf> к-ть бюджетних місць (10) цьогоріч не була заповнена (7 осіб), тому рекомендуємо посилити профорієнтаційну роботу кафедри.

Відповідь університету:

Маємо зауважити, що програма фахового іспиту оновлюється щорічно, але станом на роботу ЕГ ще розміщена попередня програма фахового іспиту, за 2023 р., перед початком вступної компанії буде розміщено на сайті нову редакцію.

Профорієнтаційна робота кафедри ведеться регулярно: проводяться виїзні заходи, де викладачі кафедри розповідають потенційним абітурієнтам про переваги програми (<https://is.gd/417Vzo>), проводяться бесіди кураторів дизайн-проєктів здобувачів 4 курсу першого освітнього рівня, які є потенційними вступниками до магістратури, влаштовуються виставки творчих робіт здобувачів задля промоції професійної діяльності студентів (<https://is.gd/RasveS>), онлайн виставки проводяться на сторінках соцмереж постійно, презентації нових майстерень, на які запрошуються потенційні абітурієнти (<https://is.gd/IQTp0R>), в мережі інтернет (YouTube) розміщуються

рекламні ролики про життя студентів університету (<https://is.gd/p9TNcr>). Отже, маємо зазначити, що профорієнтаційна робота кафедри триває, проте не маємо забувати про особливості вступної кампанії під час воєнного стану, які впливають на кількість абітурієнтів, при цьому, звичайно, кафедра докладе всіх зусиль задля збільшення цікавості потенційних вступників до ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутній досвід академічної мобільності здобувачів та перезарахування неформальної освіти кредитів ОК. Рекомендуємо регулярно інформувати здобувачів ОП “Графічний дизайн” про можливості та процедуру перезарахування кредитів, та впровадити досвід перезарахування кредитів ОК до завершення навчального року. Рекомендуємо впроваджувати освітні проєкти та міжуніверситетські угоди (в т. ч. міжнародні), які будуть стимулювати здобувачів ОП “Графічний дизайн” до активної участі у майбутніх програмах академічної мобільності. Перелік основної рекомендованої літератури у Програмі фахового іспиту базується на виданнях початку XXI століття. Рекомендуємо доповнити (оновити) перелік літератури новітніми фаховими виданнями із спеціальності “Дизайн” до початку вступної кампанії 2024 року. Для привернення уваги до спеціальності, ОП “Графічний дизайн”, з метою якісного конкурсного добору абітурієнтів ОКР “Магістр” у вступній кампанії 2024 року, рекомендуємо посилити профорієнтаційну роботу НПП кафедри.

Відповідь університету:

Уважно проаналізувавши зауваження шановних експертів щодо критерію 3, маємо акцентувати увагу на наступному. В університеті діє «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу», яке розміщено у відкритому доступі і з ким знайомі здобувачі (<https://cutt.ly/2wLx8ALg>). Такі можливості в Університеті є, інформацію про навчання здобувачів інших програм легко знайти на сайті університету: Вільнюс (<https://is.gd/x9i33C>), Фоджі (<https://is.gd/cmNTbj>), тощо, в Університеті діє також програма Erasmus+, про можливості якої також всі охочі проінформовані, бо новини регулярно розміщуються у відкритому доступі (<https://is.gd/fPIC7C>), а також дублюються розсилками корпоративною поштою на адреси здобувачів відповідними структурними підрозділами. Не вбачаємо недоліку у відсутності прикладів академічної мобільності, оскільки це є правом здобувачів, яким вони можуть скористатися чи не скористатися, тоді як університет надає про можливості всю необхідну інформацію. Дозволимо собі не погодитися з зауваженням шановних експертів щодо

недостатньої проінформованості здобувачів. Відсутність прикладів академічної мобільності наразі є не результатом непроінформованості, а свідомим вибором здобувачів, який може змінитися з часом. То ж, кафедра продовжуватиме інформувати здобувачів про наявні можливості, надаючи весь необхідний консультаційний супровід у разі виявлення бажання магістрантів до навчання за програмою академічної мобільності.

Аналогічні аргументи приведемо і щодо відсутності прикладів перезарахування неформальної освіти кредитів ОК. Здобувачі знають про таку можливість, оскільки в Університеті діє «Порядок перезарахування ОК і визнання РН, здобутих у неформальній та інформ. освіті» (<https://cutt.ly/NwVwitlO>).

Зауважуємо, що інформування здобувачів налагоджене, розроблена і діє нормативна документація, що регламентує такі випадки, проте акцентуємо, що неформальна освіта є правом здобувача, але не обов'язком, тому кафедра не вважає недоліком відсутність такого досвіду. В разі звернень здобувач отримає весь необхідний консультаційний супровід, що дасть йому право на використання можливостей перезарахування кредитів ОК неформальної освіти. Але станом на сьогодні здобувачі такого бажання не виявляли.

Впровадження міжуніверситетських угод, рекомендоване ЕГ, має місце: представлене проектом «Артпростір» за участі НПП Університету та Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (НАКККіМ), що був проведений у галереї Віктора Огнев'юка в березні 2024 р. (<https://is.gd/qqfxML>), готується проєкт на базі НАКККіМ (осінь 2024 р.), відбулася науково-практична конференція на базі Національного авіаційного університету «Дизайн у просторі новітні технологій», у роботі пленарного засідання якої брала участь гарант ОП проф. Романенкова Ю.В., а в роботі секцій брали участь магістранти Університету (17-18.04.2024 р., <https://is.gd/Cozlny>). Дослухаючись до поради активізувати міжнародну співпрацю, акцентуємо, що крім зазначених гостьових лекцій переважно силами кафедри дизайну готується науковий збірник «Арт-простір» (<https://is.gd/AgyiNz>, гарант ОП проф. Романенкова Ю.В. є заст.голови ред.колегії видання), до редакційної колегії якого залучені молдавські (В. Рокачук), польські (Б. Троха, А. Гняздовькі), італійські (Л. Аззаріті-Фурамолі) дослідники, а магістранти мають право безкоштовно публікуватися у виданні. На інші зауваження було дано відповіді у коментарях до відповідних підкритеріїв.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою: 1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній

програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Щодо здійснення Сторінка 10 процедури вибору вибіркових дисциплін, то інформація дещо відрізнялася. Так, під час зустрічей ЕГ з фокусгрупами було з'ясовано, що процедура вибору відбувається шляхом написання заяв (зі слів студ. В. Людвиченко) та через гугл-форму у персональному кабінеті студента (зі слів випускниці І.Майстренко). Натомість гарант запевнила, що такий вибір здійснюється виключно через електронну систему.

Відповідь університету:

Вибір дисциплін в Університеті унормовано «Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами освіти Університету» (<https://cutt.ly/5wJrUGfA>), у якому прописані всі етапи вибору. Процедура вибору навчальних дисциплін передбачає ознайомлення з анотаціями запропонованих дисциплін, наступний етап – власне вибір дисциплін (чи блоку), сформованого на основі поданого переліку, затвердженого робочою групою кафедри. **Здобувач підтверджує вибір власноруч написаною заявою на ім'я декана факультету. При виборі з загальноуніверситетського каталогу курсів в системі електронного навчання Університету вибір фіксується шляхом встановлення відмітки «Мій вибір остаточний».** За допомогою гугл-форми проводилися попередні опитування щодо побажань здобувачів мати певні ОК у майбутніх семестрах. Тому ніяких протиріч у даних не було – шановні експерти не зовсім коретно сприйняли пояснення послідовності обрання дисциплін як різні способи вибору. А персональний кабінет і передбачає роботу з електронною системою, про яку згадали самі ж експерти. У доповнення до зазначеного, поважаючи експертів, ми були б дуже вдячні за дотримання вимог до збереження анонімності опитуваних, оскільки у здобувачів та випускників не було взято дозвіл на розголошення персональних даних, відповідно до Закону про персональні дані, було б коректно не посилатися на конкретні персоналії.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

4.2. Проаналізувавши робочі програми ОК, ЕГ виявила недолік: джерело 4 у переліку рекомендованих джерел, подане у РП “Філософія мистецтва і дизайну” містить покликання на джерело, яке знаходиться на російському домені й має закінчення - ги.

Відповідь університету:

Усі РПНД проходять процес оновлення списків джерел і російськомовні джерела вилучаються, як і всі, видані на території Росії, тому, звісно, в процесі оновлення це посилення також буде прибрано – воно залишилося помилково, оскільки само джерело є україномовним (йдеться про технічну помилку, яка буде виправлена в короткий термін).

4.3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Під час зустрічей ЕГ з фокус-групами було з'ясовано, що здобувачі проходять практики лише в стінах Університету та не використовують можливості її проходження у закладах, з якими підписані угоди про співпрацю. Також зі слів випускниці Ю.Колган, яка зазначила, що під час навчання в магістратурі було дуже багато практик, які мали вигляд “завдань додому” та перешкоджали ретельній підготовці до кваліфікаційної роботи.

Відповідь університету:

Питання походження практик на базі спеціалізованих майстерень університету уже було обговорено у відповідях на зауваження до критеріїв 1-3, оскільки зауваження дублюються за змістом. Додатково акцентуємо у відповідь на зауваження з посиланням на думку випускниці: будь-яка практика за такою логікою буде відволікати від ретельної підготовки до кваліфікаційної роботи як і аудиторні заняття, а якщо практика проводиться на зовнішній базі – тим більше, бо часу витрачається значно більше. Тому, на жаль, здобувачам доводиться розраховувати свій час так, щоб встигати працювати і над завданнями практик, і над кваліфікаційною роботою, що є основними задачами їх навчання в університеті. Тобто йдеться про необхідність грамотного тайм-менеджменту. В даному разі йшлося не про те, що практика проводилася на базі університету, а про наявність завдань, які при будь-якій формі практик існують, оскільки програми практик не різняться, незалежно від обраної бази.

1.4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Крайні актуальні публікації НПП знаходяться в репозиторії (<https://is.gd/VPkjFf>), проте жодна з них не доповнює список джерел у РП дисциплін, які ведуть викладачі. На сторінці кафедри є розділ “Наукові заходи” (<https://is.gd/BVkrAT>), проте крайня подія тут датована ще

13.11.2022. Під час зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що студенти теж долучаються до оновлення змісту ОК. Зокрема, під час розширеного засідання кафедри дизайну 30.11.2023 р. (Витяг з протоколу №11 - (<https://is.gd/aHLJUA>) здобувачі висловили низку побажань, проте чи керівництво врахувало ці рекомендації ЕГ ще не мала змоги переконатися, оскільки зі слів гаранта проєкт ОП "ГД" на наступний навчальний рік буде оприлюдненим лише у травні цього року.

Відповідь університету:

1. Висловлюємо вдячність ЕГ за досліджені матеріали, але маємо констатувати, що, на жаль, шановні експерти не достатньо ретельно дослідили сторінку кафедри: наукова робота висвітлюється в кількох рубриках, кількох пунктах меню, і якщо в одному останні записи 2022 р., то в іншому, розміщені всі свіжі крайні відомості, що легко можна перевірити: <https://is.gd/Q2jif3>, <https://is.gd/bf5Djm>, оскільки сайт оновлюється і попередні матеріали поступово переміщуються в архів. Також події з наукової роботи висвітлюються і на сторінках соцмереж, наукові роботи розміщуються у репозиторії та GoogleScholar, WOS, Scopus, ResearchGate. То ж, свіжі дані на сайті висвітлені і оновлюються регулярно, що, на жаль, залишилося поза увагою експертів.

2. Зауважуємо, що РП в Університеті формуються відповідно до «Методичних рекомендацій до розроблення робочих програм навчальних дисциплін», введених у дію наказом №359 від 25.04.2024 р., в якому немає обов'язкової вимоги наявності наукових праць НПП у переліку джерел.

3. Відповідно до графіку обговорення та оновлення ОП нова редакція має бути оприлюднена на сайті, як зазначили шановні експерти, у травні 2024 р., оскільки кафедра має врахувати й побажання експертів, тому, звичайно, пересвідчитись в прийнятті до уваги зауважень можна буде лише після отримання рекомендацій ЕГ та редагування програми.

2. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

КСУБГ має низку укладених договорів про співпрацю з іноземними університетами (<https://is.gd/AgjfuT>), організаціями та фондами (<https://is.gd/ynNPk3>). Проте, конкретних заходів щодо реалізації цих угод на практиці не здійснюється. НПП є авторами публікацій у міжнародних періодичних виданнях (А.Бровченко, О.Кардаш, Л.Терлецька, Ю.Романенкова), учасниками міжнародних наукових заходів (Ю.Романенкова, О.Кардаш), стажувань та виставкових проєктів (Г.Миронова). Ю.Романенкова має досвід участі рецензування докторської дисертації науковиці з Молдови Вікторії

Рокачук на тему: “*Valori artistice ale graficii de carte moldovenești. 1945-2010*” (2023). На ОП “ГД” є приклади публікацій тез конференцій здобувачів ОС “Магістр” у міжнародних збірниках. Зокрема, у канадському – В.Суходольська (<https://is.gd/0I7KI8>), японському – А.Бідненко (<https://is.gd/kfOc8D>) та польському – А.Павлова: (<https://is.gd/C9Yu5o>). Практики участі НПП чи здобувачів у програмах академічної мобільності (міжнародної чи внутрішньої), програмах Erasmus + тощо на ОП “ГД” не зафіксовано.

Відповідь університету:

Не дублюючи відповіді на зауваження щодо академічної мобільності, що вже було висловлено в попередніх критеріях (зміст зауважень подекуди дублюється), акцентуємо, що інтернаціоналізація передбачає не лише академічну мобільність, але й інші форми міжнародної колаборації, які на кафедрі, що забезпечує функціонування ОП представлені і міжнародними науковими публікаціями в зарубіжних виданнях як НПП (Ю.Романенкова, О.Кардаш, А. Бровченко, магістранти 1 та 2 курсів навчання), і співпрацею з колегами з інших країн, що запрошуються для проведення гостьових лекцій (О.Сом-Сердюкова, Норвегія), і членством в ред.колегії наукового журналу «Арт-простір» молдавських (В.Рокачук), польських (А. Гняздовські, Б. Тролха), італійських (Л. Аззаріті-Фурамолі) колег, і членством НПП у зарубіжних професійних спілках (Ю. Романенкова – High School Teachers European Society (Чехія). Тому зазначається, що процес міжнародної співпраці відбувається за різними векторами, і кафедра висловлює надію на майбутні проекти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На ОП “Графічний дизайн” відсутня практика академічної мобільності (внутрішньої чи міжнародної), а тому рекомендуємо активніше впроваджувати в освітній процес можливості міжнародної співпраці вже впродовж наступного 2024-2025 р. Зважаючи на те, що на освітній програмі практично відсутні практики щодо залучення до освітнього процесу як вітчизняних роботодавців, професіоналів-практиків, так і іноземних, ЕГ рекомендує ще до кінця цього 2023-2024 навчального року провести не менше двох таких заходів, та чотирьох впродовж наступного навчального року. На ОП здобувачі проходять практики лише в стінах Університету, а тому ЕГ рекомендує вже з наступного навчального року використовувати можливості її проходження за межами ЗВО, зокрема у закладах, з якими у КСУБГ укладені угоди про співпрацю. Зважаючи на нечисленність й

малоінформативність опитувань здобувачів, НПП, випускників та роботодавців, доцільно збільшити ще до кінця цього навчального року (травень-червень 2024 р.) й систематизувати процедури опитування усіх зацікавлених сторін щодо освітньої програми. У зв'язку з відсутністю у списку джерел робочих програм навчальних дисциплін наукових праць НПП, рекомендуємо включити їх до травня 2024 р. включно.

Відповідь університету:

Висловлюючи подяку експертам за ретельне вивчення матеріалів ОП, маємо зазначити, що до кінця навчального року залишилося 2 місяці, навчальне навантаження сформоване, і додавання в нього незапланованих компонентів не є можливим, тоді як у позааудиторні заходи роботодавці залучаються і зараз: у виставці Б. Рибінського, презентації нових майстерень кафедри брала участь В. Василенко, директор оперативної поліграфії «Polygreen», тому зазначені терміни реалізації поставлених завдань не є реалістичними; випускники та здобувачі ОП мали плідну зустріч з видавцем І. Малковичем, організовану безпосередньо у видавництві «АБААГАЛАМАГА» (<https://is.gd/5Rr3sx>), конкретизацію кількості заходів вважаємо недоцільною, оскільки вона не регламентована нормативними документами; натомість обов'язково врахуємо загальну рекомендацію і активізуємо залучення до освітнього процесу роботодавців у наступному навчальному році.

Дозволимо собі не погодитися з малочисельністю та малоінформованістю опитувань здобувачів і необхідність їх систематизації. Впродовж навчального року можуть виникати найрізноманітніші причини для нових чергових опитувань, тому необхідність систематизації підлягає сумнівам. В Університеті функціонує «Положення про опитування університету» (<https://tinyurl.com/oputyvannia>), яким обумовлені типи та принцип проведення опитувань якому процесу на кафедри не суперечать. До того зауважимо, що група є малочисельною, на відміну від груп здобувачів першого (бакалаврського) освітнього рівня, тому будь-які поточні питання вирішуються особистими контактами здобувачів і НПП, гаранта, представників деканату, а занадто велика кількість опитувань може призвести до формалізації процесу спілкування зі здобувачами.

Як зазначалося, РПНД в Університеті складаються відповідно до «Методичних рекомендацій до розроблення робочих програм навчальних дисциплін», введених у дію наказом №359 від 25.04.2024 р., в якому немає обов'язкової вимоги наявності наукових праць НПП у переліку джерел. РП затверджуються і вводяться в освітній процес до початку навчального року, тому включити щось у програму до травня поточного року, тобто за 10 днів,

а-ргіорі не є можливим, кафедра була б щиро вдячна експертам за коректну постановку термінів для виконання рекомендацій.

Критерій 6. Людські ресурси: 1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Щодо публікацій НПП за останні п'ять років, то згідно табл. 2 відомостей про СО, у ст. викладача О.Малова – статті відсутні, окрім 1 тез конференції; Ю.Волгіна – 2 статті, прийняті до друку; Г.Задніпряного – 2 статті у фахових виданнях та 2 подано до друку; Н.Синявської – 1 стаття у фаховому виданні та 1 подана до друку; Б.Пінчевська – 1 монографія та публікації у нефахових виданнях.

Відповідь університету:

Кафедра працює над посиленням публікаційної активності своїх НПП. Разом з тим зауважимо: ст.викл. О.Малов забезпечує дисципліну вибіркового блоку практичного характеру, має великий досвід, у тому числі зарубіжних виставкових проєктів, а ОП має практикоорієнтований характер. Ст.викл. Г.Задніпряний є художником-практиком, відповідно, за вимогами Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності може презентувати свої напрацювання не лише у наукових, але і в творчих проєктах, що і було презентовано, Б.Пінчевська веде лише семінарські заняття і не забезпечує лекційний процес.

6. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

6.3. Кафедра має низку підписаних угод про співпрацю з роботодавцями (<https://is.gd/ogEmgX>), які є потенційними базами практики для здобувачів, проте під час зустрічей ЕГ зі здобувачами та випускниками ЕГ було з'ясовано, що проходження практик відбувається лише на базі Університету

Відповідь університету:

Не вважаючи за доцільне дублювати зазначені аргументи щодо проведення практик зауважимо, що в цьому критерії йдеться про залучення до співпраці роботодавців, тоді як угоди з базами практик і угоди про співпрацю в Університеті є різними документами, і в даному випадку йдеться про співпрацю з роботодавцями, тому питання практик у даному разі доцільно було б не дублювати.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Єдиний такий захід відбувся 30.05.23 – гостьова онлайн-лекція з канд. мистецтв., доц. Оленою Сом-Сердюковою на тему: “Норвезький дизайн. 100 років якості. Провідні імена та головні тенденції” (<https://is.gd/URz62j>). На жаль, під час зустрічі випускники цієї події пригадати не змогли.

Відповідь університету:

Наявність гостьових лекцій підтверджена інформацією на сайті, здобувачі мають змогу відвідувати не лише кафедральні події, але і загальноуніверситетські (<https://is.gd/URz62j>, <https://is.gd/58uwGC>; <https://is.gd/7fycI3>). Здобувачі мають право доєднуватися до цих подій, але кафедра не робить їх обов’язковими, при цьому максимально стимулюючи до участі. Тому можливим є, що опитувані випускники могли бути не присутніми на подіях, тому і не пам’ятати їх, а здобувачі першого курсу вступили до Університету лише у вересні 2023 р., тому згадані заходи відвідувати просто не могли.

3. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Також в Університеті є різні курси для викладачів, у тому числі іноземної мови. Проте ніхто з присутніх під час зустрічі з НПП, на цих курсах участі не брав.

Відповідь університету:

Університет надає можливість проходити курси, підвищення кваліфікації, тренінги, які періодично відвідують НПП, що забезпечують викладання на ОП. Зауважимо, що заходи мають різні назви, і шановні експерти самі звернули увагу на численні тренінги та підвищення кваліфікації, у яких брали участь Г.Задніпряний, Г.Миронова, Н. Синявська, Ю. Волгін. Отриманню сертифікатів за проходження цих блоків занять і передувало проходження курсів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Низька публікаційна активність частини викладачів. ЕГ рекомендує у травні 2024 року відповідальному за наукову роботу посилити заходи щодо розширення наукової діяльності, яка вимірюється насамперед кількістю і якістю публікацій; ознайомити НПП з переліком періодичних наукових видань, що включені до переліку фахових видань України, до оновлених наукометричних баз, зокрема Scopus та Web of Science; акцентувати увагу на важливості науково-дослідницької компетентності викладачів для підвищення якості навчального процесу. Слабка діяльність щодо залучення до

аудиторних занять, прочитання лекцій професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. ЕГ рекомендує гаранту та НПП складу кафедри дизайну більш активно організовувати й проводити такі заходи, зокрема до травня 2024 р. включно провести не менше 2 зустрічей.

Відповідь університету:

Висловлюючи вдячність експертам за зроблений аналіз, маємо зауважити: низька публікаційна активність частини викладачів (доцільною була в у даному випадку конкретизація, щоб можна було надати аргументовану відповідь) пояснюється тим, що ОП має практико-орієнтований характер, і викладачі, що забезпечують викладання на ОП, є практиками, які забезпечують відповідність кваліфікаційним характеристикам передусім практичною роботою. Відсутність публікацій у викладачів, що забезпечують вибіркового блоку, дозволимо собі не коментувати додатково, бо аналізу підлягає обов'язковий блок дисциплін.

Не погоджуємося з рекомендацією щодо необхідності ознайомлення НПП з переліком фахових видань та видань категорії А. НПП регулярно інформуються про актуальні можливості опублікування своїх наукових праць, як у фахових, так і в інших виданнях, у тому числі категорії А, інформація надається особисто гарантом ОП, на засіданнях кафедри обговорюється публікаційна активність, тривають регулярні розсилки нових можливостей публікувати свої наукові доробки. Проходять регулярні консультації щодо публікаційної активності. Тому маємо нівелювати рекомендацію щодо необхідності інформування НПП щодо можливості публікацій, тим більше що під час зустрічі з ЕГ до НПП питання щодо інформації про публікації не звучало, в разі його наявності вичерпна відповідь була б надана безпосередньо гарантом.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У ЗВО практикується стимулювання розвитку викладацької майстерності, функціонує система заохочення викладачів за досягнення. ОП має часткову узгодженість з підкритеріями 6.1 та 6.4 у зв'язку з низькою публікаційною активністю частини викладачів та слабкою діяльністю щодо залучення до аудиторних занять, прочитання лекцій професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Відповідь університету:

Не вдаючись до дублювання наведених у відповідях на зауваження до підкритеріїв 6.1 та 6.4 аргументів, додамо, що професіонали-практики, експерти в галузі складають 90% НПП, що залучені до забезпечення ОП, а

гостьові заходи кафедра активізуватиме за умов можливості дотримання безпеки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Факт проходження учасниками освітнього процесу опитувань щодо корупції, булінгу, дискримінація підтверджено під час зустрічей, проте результати опитувань не оприлюднено на сайті. ЕГ рекомендує запровадити оприлюднення усіх проведених опитувань у 2024–2025 н.р. у відповідному тематичному розділі сайту для інформування стейкхолдерів

Відповідь університету:

Дякуємо експертам за проведену роботу за критерієм, натомість маємо зауважити, що в Університеті діє «Положення про опитування університету» (<https://tinyurl.com/oputyvannia>), відповідно до якого визначається кількість, форму, факт оприлюднення та місце оприлюднення на сайті закладу. Тому кафедра не вбачає факт відсутності оприлюднення результатів такого опитування порушенням, оскільки вимоги до оприлюднення в нормативних вимогах немає.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма має повний рівень узгодженості за підкритеріями 7.1–7.5. Фінансові та матеріально-технічні ресурси сприяють досягненню цілей та ПРН, наявне електронне навчальне середовище сприяє покращенню освітнього процесу, необхідні для діяльності ресурси ЗВО є безоплатними для освітянської спільноти, зокрема можливість опублікування результатів дослідження. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я учасників освітнього процесу, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами. ОП має часткову узгодженість підкритерій 7.6, у ЗВО наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій, проте опитувань щодо конфліктних ситуацій не оприлюднено на сайті. Зважаючи на аналіз даних фактів ЕГ констатує, що Критерію 7 відповідає рівню В. Даний недолік не є суттєвим та може бути виправлений найближчим часом.

Відповідь університету:

Детально проаналізувавши інформацію шановних експертів, зауважуємо, що висловлюємо категоричну незгоду з виставленим рівнем відповідності В. Експертами було встановлено повну відповідність за 6 критеріями з 7, університет має потужну матеріально-технічну базу, враховано потреби всіх категорій здобувачів, безоплатна можливість публікації у

власному журналі, натомість зазначено відсутність результатів одного опитування, яке, на наш погляд, ніяк не може знизити рівень відповідності за даним критерієм. На додаток маємо ще раз зазначити наведений вище аргумент: в Університеті діє «Положення про опитування університету» (<https://tinyurl.com/oputyvannia>), відповідно до якого визначається кількість, форму, факт оприлюднення та місце оприлюднення на сайті закладу. Тому кафедра не вбачає факт відсутності оприлюднення результатів такого опитування порушенням, оскільки вимоги до оприлюднення в нормативних вимогах немає.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

8.2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. В опитуванні “Побажання щодо змін в освітню програму освітнього рівня Магістр” містяться питання, що стосуються бакалаврату (“Дайте, будь ласка, відповідь, чи влаштовує вас кількість та розподіл практик під час навчання на бакалавраті?”) https://docs.google.com/forms/d/1gC_HQUdzPGIB4-dsONjKmbJEDSsmqTojti-acMcbhc/edit. Варто зазначити, що більшість результатів опитувань не публікується на сайті. ЕГ рекомендує систематизувати опитування як за темами, так і за респондентами, запровадити графік проведення опитувань та висвітлювати результати опитувань не лише у внутрішніх обговореннях, а й для інформування стейкхолдерів шляхом публікування результатів на сайті Університету чи кафедри.

Відповідь університету:

Висловлюючи повагу до ЕГ, натомість ще раз зауважимо, що опитування здобувачів відбуваються відповідно до поточних потреб, натомість зазначимо, що в опитуванні магістрантів немає помилок, у відповідному розділі розміщено опитування магістрантів і бакалаврів випускного курсу, які є потенційними вступниками до магістратури, тому долучалися до відповідних опитувань щодо оновлення ОП, що обумовлено прагненням до можливості втілити побажання потенційних споживачів освітньої послуги, але не тільки почути враження від тих, для кого уже не є реальним внести корективи, про це було зазначено ЕГ під час робочої зустрічі; тому про помилки не йдеться, опитування проходили потенційні вступники в магістратуру; додамо, що опитування на сайті розміщуються і зараз у спеціально відведеному для цього тематичному розділі (<https://fomd.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/kafedra->

dyzainu/opytuvannia.html). Типи та періодичність проведення опитувань в Університеті регулюються «Положенням про опитування університету» (<https://tinyurl.com/oputyvannia>), відхилень від якого в проведених процесах немає.

8.3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В Університеті функціонує Рада роботодавців, яка координує діяльність по співпраці з роботодавцями. Діяльність Ради врегульовано Положенням № 794, затверджено рішенням Вченої ради від 17.12.2020, протокол №11. ЗВО взаємодіє з роботодавцями шляхом укладання договорів про співробітництво та договорів про проведення практики, що повинно залучати роботодавців до освітнього процесу в рамках практичної підготовки та безпосередньо до оновлення ОП. Проте під час зустрічі ЕГ з'ясувала, що В.Василенко (директор оперативної поліграфії "POLYGREEN") та О.Авраменко (директор Київського державного художнього ліцею імені Т.Г.Шевченка) почали співпрацювати з кафедрою ще у 2022 р., угоди про співпрацю підписані нещодавно, у зв'язку з чим здобувачі даної ОП не проходили практику на даних базах, це також стосується ТОВ "Дукат Арт" та ТОВ "Поліграфічна точка". ЕГ радить проводити практики не лише на базі Університету, а на підприємствах у межах чинних договорів про співпрацю. Роботодавці долучаються до обговорення ОП під час спілкування з гарантом та під час спеціалізованих засідань кафедри, цього навчального року засідання проходило 30.11.23 р. (<https://is.gd/vL9BZy>). Відповідно до графіка обговорення ОП 2023/24 н.р., наступна зустріч пройде у квітні 2024 н.р. за результатами акредитаційної експертизи (<https://is.gd/wWPsYr>). Під час зустрічей ЕГ з'ясувала, що в минулому навчальному році проводились лише неформальні обговорення з гарантом, а офіційні зустрічі у форматі розширеного засідання кафедри за участю роботодавців не проводилося. ЕГ радить в наступному навчальному році зберегти цю практику та проводити офіційні засідання за участю стейкхолдерів щонайменше один раз на семестр. Під час зустрічі, В.Василенко розповіла, що внесла пропозицію щодо залучення в освітній процес ШІ (буде розглянуто в наступній редакції ОП), а також наголосила на необхідності покращення комунікативних навичок, зокрема під час спілкування здобувачів з клієнтами. Також роботодавець розповіла, що неодноразово була присутня на переглядах, де оцінювала навички та вміння здобувачів ОП. О.Авраменко була присутньою на захисті кваліфікаційних робіт магістрантів у 2023 р. О.Карпенко (представник роботодавця

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв) розповіла, що ЗВО співпрацюють шляхом виконання спільних проєктів, так 21.03.24 р. відкрилась виставка “Арт-простір”, де були представлені роботи викладачів освітніх закладів (<https://is.gd/5iTQQZ>). Серед партнерів Університету є Спілка рекламистів України, під час спілкування з головою спілки Є.Роматом ЕГ з’ясувала, що прямого залучення ученого в освітній процес, наприклад ведення відкритих лекцій, з моменту початку співпраці проведено не було, хоча наразі ведеться комунікація з кафедрою для реалізації цієї можливості вже найближчим часом. ЕГ радить з наступного навчального року залучати роботодавців та професіоналів практиків до освітнього процесу шляхом запрошення їх як лекторів не менше як один раз на семестр.

Відповідь університету:

Дякуючи експертам за поради, зауважимо, що співпраця з роботодавцями буде активізована відповідно до рекомендацій. Також маємо зауважити, що згаданий п. Є. Ромат є головою Спілки рекламистів України, що активно співпрацює з кафедрою шляхом залучення до конкурсної фестивальної діяльності здобувачів, інформує їх про майбутні події, сприяє активізації їх конкурсної біографії. Співпраця налагоджена в цей спосіб, ми не вбачаємо недоліку в тому, що певний партнер не задіяний в роботі саме як лектор – адже співпраця має різні формати. Також маємо акцентувати, що кількість та періодичність гостьових лекцій не регламентована нормативними документами, тому навряд чи можна вважати коректною рекомендацію проводити їх саме раз на семестр – це не обумовлено документально. Натомість ми дякуємо за загальну рекомендацію посилити цей вектор діяльності.

8. 4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар’єрного шляху випускників освітньої програми.

Присутні на зустрічі випускники працевлаштовані за фахом. При спілкуванні ЕГ з’ясувала, що Т.Зелінській бракувало навичок спілкування з клієнтами; Ю.Колган хотіла б зменшити кількість практик та ввести новий ОК “Інформаційні технології”, що передбачає вивчення ІІІ. Деякі з цих пропозицій були озвучені під час засідань кафедри з питань обговорення ОП (30.11.2023, протокол №11). К.Кабакова вносила пропозиції щодо ОП ще буди здобувачкою. Під час зустрічей, О.Замятна (начальник відділу практики і працевлаштування) повідомила, що на сайті є анкета для працевлаштування здобувачів та випускників за фахом (<https://is.gd/UitWkq>), проте зацікавленість є низькою. Варто зазначити, що на сайті розміщено вакансії для студентів і випускників КСУБГ (<https://is.gd/QHSfQp>), проте

станом на 09.04.24 вакансії у сфері дизайну відсутні, тож ЕГ радить до початку 2024-2025 н. р. активізувати роботу Центру та налагодити співпрацю з роботодавцями щодо надання вакансій у сфері дизайну для розміщення їх на сайті підрозділу

Відповідь університету:

Відповідно до зазначеної ЕГ інформації, видно, що випускники інколи висували такі побажання, які є нездійсненними через невідповідність вимогам до формування НП чи ОП загалом (наприклад, зменшення кількості практик, що продиктовано бажанням вивільнення часу для працюючих здобувачів). Тому з урахуванням студентоцентрованого підходу, все ж маємо зазначити, що побажання випускників та здобувачів аналізуються та вносяться за можливості, якщо вони не суперечать вимогам до ОП (наприклад, побажання Ю. Колган щодо практик реалізувати неможливо саме через вимоги до певної кількості кредитів, відведених на практики). Були б вдячні ЕГ за дотримання вимоги щодо збереження анонімності при бесідах з випускниками та здобувачами та дотриманні Закону про персональні дані. Низьку зацікавленість анкетою щодо працевлаштування навряд чи можна пояснити недоліком кафедри та реалізації ОП – адже випускники найчастіше вже мають роботу за фахом на старших курсах першого освітнього рівня, тому у них може просто не бути потреби в такій інформації. Натомість намагатимемося давати актуальну інформацію щодо вакансій у галузі задля наповнення бази даних у разі їх наявності та попиту на таку інформацію у здобувачів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Результати обговорення проєктів ОП минулих років та пропозицій надані після закінчення громадського обговорення не оприлюднені. ЕГ радить до початку оприлюднення проєкту ОП 2024–2025 н.р. запровадити постійне опитування роботодавців та розмістити його на сторінці факультету “Інформація”, “Стейкхолдерам” у рубриці “Обговорення освітніх програм”, а також розміщувати таблицю пропозицій після закінчення громадського обговорення

Відповідь університету:

Вкотре висловлюючи вдячність ЕГ за проведену роботу, акцентуємо, що кількість, тип, періодичність опитувань та місце оприлюднення результатів в Університеті регламентовано «Положенням про опитування» (<https://tinyurl.com/oputyvannia>). Висловлюємо незгоду із зазначеними оцінками процесу, оскільки опитування як загальноуніверситетські

(наприклад, «Викладач очима студента», результати якого були надані на запит ЕГ), так і кафедральні (<https://is.gd/HjMDun>) проводяться, а їх періодичність чи форма проведення регламентовані «Положенням про опитування університету», від якого відхилень немає. Тому рекомендацію даного характеру вбачаємо некоректною, як і формат таблиці, який запропонований експертами. Форми і характер опитувань регламентуються внутрішньою нормативною документацією ЗВО, тому вбачати зазначене слабкою стороною за критерієм не є коректним.